

HU

HU

HU

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 2009.10.14.
COM(2009) 154 végleges

2009/0157 (COD)

Javaslat:

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

az öröklési ügyekre irányadó joghatóságról, alkalmazandó jogról, az öröklési ügyekben hozott határozatok és közokiratok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az európai öröklési tanúsítvány bevezetéséről

{SEC(2009) 410}

{SEC(2009) 411}

INDOKOLÁS

1. A javaslat háttere

1.1. Általános háttér

Az Európai Közösséget létrehozó szerződés (a továbbiakban: a Szerződés) 61. cikke rendelkezik a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló közös térség fokozatos létrehozásáról, többek között a polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés területére vonatkozó intézkedések elfogadásával. A Szerződés 65. cikke kifejezetten olyan intézkedéseket említ, amelyek célja „a polgári és kereskedelmi ügyekben hozott határozatok, köztük a nem bírósági ügyekben hozott határozatok elismerése és végrehajtása” területén a fejlesztés és egyszerűsítés, valamint „a tagállamokban alkalmazandó kollíziós, illetve joghatóságra vonatkozó szabályok összeegyeztethetőségének előmozdítása”. Az e jogalap alapján már elfogadott számos jogi aktus, különösen a 44/2001/EK rendelet¹, az öröklést kizárja a hatálya alól.

Az öröklésre vonatkozó európai jogi aktus elfogadása már az 1998. évi bécsi cselekvési terv² prioritásai között is szerepelt. A hágai program³ a problémakör egészére kiterjedő jogi aktus előterjesztésére szólít fel: alkalmazandó jog, joghatóság és elismerés, közigazgatási intézkedések (öröklési tanúsítványok, végrendeletek jegyzékbe vétele). A hatásvizsgálat következtetéseivel összhangban a végrendeletek jegyzékbe vételének kérdése egy későbbi közösségi kezdeményezés tárgyát képezi.

1.2. A javaslat indokai és célkitűzései

A határokon átnyúló öröklés Európai Unión belüli jelentőségére a javaslatához mellékelt hatásvizsgálati jelentés világított rá. Az anyagi jogi szabályok, valamint a nemzetközi joghatóságra vonatkozó szabályok, illetve az alkalmazandó jog változatossága, a nemzetközi öröklés tárgyában megkereshető hatóságok sokfélesége, valamint a hagyaték felosztása, amely ezekből az eltérő szabályokból adódhat, akadályozza a személyek Unión belüli szabad mozgását. Ezek a személyek tehát jelenleg komoly nehézségekkel szembesülnek a nemzetközi örökléssel összefüggésben felmerülő jogaik érvényesítésénél. Ezek az eltérő szabályok megakadályozzák a magántulajdonhoz való jog maradéktalan gyakorlását is, amely a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint szerves részét képezi azoknak az alapvető jogoknak, amelyeknek a betartását a Bíróság biztosítja⁴. E javaslatnak az a célja, hogy lehetővé tegye az Európai Unióban letelepedett személyek számára, hogy öröklésüket előre megszervezzék, és hatékonyan biztosítsák a törvényes és/vagy a végrendeleti örökösök, illetve hagyományosok, az elhunyttal kapcsolatban álló más személyek, valamint a hagyatéki hitelezők jogait.

¹ HL L 12., 2001.1.16., 1. o.

² HL C 19., 1999.1.23.

³ Lásd a 2004. november 4-i és 5-i brüsszeli Európai Tanács elnökségének következtetéseit.

⁴ Az Európai Közösségek Bíróságának a C-200/96. sz. *Metronome Musik* ügyben 1998. április 28-án hozott ítélete (EBHT 1998., I-01953. o.); a C-154/04. és a C-155/04. sz. *Alliance for Natural Health és társai* egyesített ügyekben 2005. július 12-én hozott ítélete (EBHT 2005., I-06451. o.)

2. A konzultációk eredménye – hatásvizsgálat

E javaslat kidolgozását a tagállamok, a többi intézmény és a közvélemény körében folytatott széles körű konzultáció előzte meg. A Bizottság megkapta a német közjegyzői intézet által 2002 novemberében elkészített, az Európai Unión belüli nemzetközi öröklésről szóló tanulmányt⁵. A 2005. március 1-jén közzétett „Öröklés és végrendelet” című bizottsági zöld könyvre⁶ mintegy 60 válasz érkezett, és 2006. november 30-án közmeghallgatás követte⁷. A Bizottság által 2006. március 1-jén létrehozott úgynevezett „PRM III/IV” szakértői csoport⁸ a 2006–2008 közötti időszakban hét alkalommal ült össze, a Bizottság a nemzeti szakértők számára 2008. június 30-án szervezett értekezletet. A hozzászólások megerősítik, hogy ezen a területen szükség van közösségi jogi aktusra, és alátámasztják egy olyan javaslat elfogadását, amely többek között kiterjed az alkalmazandó jog, a joghatóság, a határozatok elismerésének és végrehajtásának, valamint az európai öröklési tanúsítvány létrehozásának kérdéseire⁹. Az említett jogi aktus elfogadását az Európai Parlament¹⁰ és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság¹¹ is támogatta. A Bizottság hatásvizsgálatot végzett, amelyet csatoltak a javaslatához.

3. A javaslat jogi elemei

3.1. Jogalap

A Szerződés 67. cikkének (5) bekezdése előírja, hogy a 65. cikkben előírt intézkedéseket a Tanács a Szerződés 251. cikkében említett együttdöntési eljárásnak megfelelően fogadja el, kivéve azokat, „amelyek családjogi vonatkozásúak”.

Először is hangsúlyozni kell, hogy a skandináv országok kivételével a tagállamok túlnyomó többsége az öröklési jogot – túlnyomórészt vagyoni jogi vonatkozásai miatt – a családjogtól eltérő tárgykörnek minősíti. Még anyagi jogi szinten is jelentős eltérések vannak a két tárgykör között. Az öröklési jog legfőbb célja, hogy meghatározza az örökség átszállásának szabályait, valamint az, hogy rendezze magának a hagyatéknak az átruházását. Az öröklési jogtól eltérően a családjog célja elsősorban a házassághoz és az élettársi kapcsolathoz, a személyek leszármazásához és családi állapotához kapcsolódó jogviszonyok szabályozása. Alapvető társadalmi funkciója a családi kapcsolatok védelmezése. Ezenkívül a családjoggal ellentétben, amelyben az egyéni akarat csak igen csekély szerepet tölt be, és amelyben a jogviszonyok túlnyomó többségére közrendi szabályok irányadóak, az öröklési jog olyan tárgykör marad, amelyben a jogosult akarata jelentős szerepet tölt be.

A polgári jog e két területe tehát kellően független egymástól ahhoz, hogy ezeket a tárgyköröket külön-külön lehessen kezelni. Egyébiránt, mivel kivételről van szó, a Szerződés 67. cikke (5) bekezdésének második francia bekezdését továbbra is szigorúan kell értelmezniük és alkalmazniuk az intézményeknek. Ez a kivétel tehát nem alkalmazandó erre az öröklési tárgyú rendeletre.

⁵ <http://www.successions.org>.

⁶ COM(2005) 65, <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l16017.htm>.

⁷ http://ec.europa.eu/justice_home/news/consulting_public/successions/news_contributions_en.htm.

⁸ HL C 51., 2006.3.1., 3. o.

⁹

http://ec.europa.eu/justice_home/news/consulting_public/successions/contributions/summary_contributions_successions_fr.pdf

¹⁰ 2006. november 16-i állásfoglalás, P6_TA(2006)0496.

¹¹ 2005. október 26-i vélemény, HL C 28., 2006.2.3., 1–5. o.

A közösségi intézmények bizonyos mérlegelési jogkörrel rendelkeznek annak meghatározására, hogy egy adott intézkedés szükséges-e a belső piac megfelelő működéséhez. Ennek a javaslatnak az a célja, hogy felszámolja a személyek szabad mozgása előtti valamennyi olyan akadályt, amely a nemzetközi öröklést meghatározó tagállami jogszabályok különbözőségeiből származik.

3.2. A szubszidiaritás elve

A javaslat célkitűzései csak a nemzetközi öröklésre vonatkozó közös szabályok formájában valósíthatók meg, amelyeknek azonosnak kell lenniük ahhoz, hogy a polgárok számára biztosítható legyen a jogbiztonság és a kiszámíthatóság. A tagállamok egyoldalú fellépése következtetésképp ellentétes volna ezzel a célkitűzéssel. Létezik egy hágai egyezmény a haláleset miatti öröklésre alkalmazandó jogszabályokkal kapcsolatban (a továbbiakban: az egyezmény), amely soha nem lépett hatályba¹². A végrendeleti intézkedések szabályaival kapcsolatos kollíziókról szóló, 1961. október 5-i hágai egyezményt 16 tagállam ratifikálta. Kívánatos lenne, hogy a Közösség érdekében a többi tagállam is ratifikálja ezt az egyezményt.

Valamennyi konzultáció és a tanulmány rámutatott az e javaslatban említett problémák jelentőségére.

3.3. Az arányosság elve és az eszköz megválasztása

A javaslat szigorúan az említett célkitűzések megvalósításához szükséges kérdésekre korlátozódik. A javaslat nem végzi el sem a tagállami öröklési jog, sem a dologi jog összehangolását. Nem érinti a tagállami örökösödési adózást sem. Következtetésképpen a nemzetközi öröklések során továbbra is felmerülhetnek olyan eltérések a nemzeti adórendszerek között, amelyek kettős adóztatáshoz vagy hátrányos megkülönböztetéshez vezethetnek. A Bizottságnak szándékában áll, hogy 2010 folyamán ezekkel a kérdésekkel foglalkozó közleményt terjesszen elő.

A jogbiztonság és a kiszámíthatóság szükségessége egyértelmű és egységes szabályokat igényel, és szükségessé teszi a rendelet formáját. Ezeket a célkitűzéseket veszélyeztetné, ha a tagállamok a szabályok végrehajtásában mérlegelési jogkörrel rendelkeznének.

4. A cikkek magyarázata

4.1. I. fejezet: Hatály és fogalommeghatározások

1. cikk

Az „öröklés” fogalma önállóan értelmezendő, és magában foglalja az öröklés valamennyi vonatkozását, különösen az örökség átszállását, a hagyatéki vagyonnevelést és a hagyaték átadását.

A haláleset miatti örökléstől eltérő módon létrehozott vagy átruházott jogok és javak kizárása nemcsak a *common law*-ból ismert „közös tulajdon” formáira, hanem a polgári jog valamennyi ajándékozási formájára is kiterjed.

¹² Az 1989. augusztus 1-i hágai egyezmény a haláleset miatti öröklésre alkalmazandó jogszabályokról.

A célvagyon (*trust*) esetén előírt kivétel nem akadályozza az öröklésre az e rendelet értelmében irányadó jog alkalmazását.

A j) pont meghatározza, hogy a rendeletet alkalmazni kell valamely vagyontárgyra vonatkozó dologi jog öröklés útján történő megszerzésére, de nem kell alkalmazni az ilyen jog tartalmára. A rendelet nem érinti a tagállamok vagyoni jogának *numerus clausus*-át, a javak és a jogok minősítését, valamint az ilyen jogok jogosultja jogainak meghatározását. Következésképp a vagyontárgy elhelyezkedése szerint irányadó jogban ismeretlen dologi jog alapítása elvileg nem érvényes. Az öröklési jognak nem lehet olyan következménye, hogy a vagyontárgy elhelyezkedése szerinti államban korlátozott dologi jogot vagy ott ismeretlen vagyoni jogi szabályt vezet be. Haszonélvezeti jog például nem vezethető be olyan államban, amely azt nem ismeri. Ezzel szemben a kivétel nem alkalmazandó a vagyontárgy helye szerinti tagállamban ismert dologi jog öröklés útján történő átruházására.

A vagyoni jogok nyilvánossága, különösen az ingatlan-nyilvántartás működése, valamint az említett nyilvántartásba való bejegyzés, illetve annak hiányának hatásai sem tartoznak a rendelet hatálya alá.

2. cikk

Bíróság: Az öröklés rendezésére általában bíróságokon kívül kerül sor. A bíróság e rendeletben használt fogalma tágabb értelemben veendő, és magában foglal más hatóságokat, ha azok a bíróságok hatáskörébe tartozó feladatot látnak el, különösen hatáskör-átruházás útján, ideértve többek között a közjegyzőket és a bírósági hivatalvezetőket is.

4.2. II. fejezet: Joghatóság

4. cikk

Az örökléssel kapcsolatos bírósági joghatóságra vonatkozó szabályok jelentősen eltérnek egymástól a különböző tagállamokban. Ebből pozitív összeütközések származnak, ha több tagállam bíróságai nyilvánítják magukat joghatósággal rendelkezőnek, illetve negatív összeütközések származnak, ha egyetlen bíróság sem tekinti magát joghatósággal rendelkezőnek. A polgárok nehézségeinek elkerülése érdekében egységes szabályra van szükség. Az elhunyt utolsó szokásos tartózkodási helye szerinti tagállam joghatósága a legelterjedtebb a tagállamokban, és gyakran megegyezik az elhunyt javainak helyével. Ezek a bíróságok rendelkeznek joghatósággal a hagyaték egészével és annak minden vonatkozásával kapcsolatos határozathozatalhoz, akár peren kívüli, akár peres úton történő igazságszolgáltatásról van szó.

5. cikk

Az alkalmasabb bírósághoz történő áttétel nem történhet meg automatikusan, amennyiben az elhunyt valamely másik tagállam jogát választotta. A joghatósággal rendelkező bíróságnak figyelembe kellene vennie többek között az elhunyt, a törvényes és a végrendeleti örökösök, illetve hagyományosok valamint a hitelezők érdekeit és szokásos tartózkodási helyüket. Ez a szabály elsősorban azt tenné lehetővé, hogy kiegyensúlyozott megoldást lehessen találni abban az esetben, ha az elhunyt rövid ideje tartózkodott az állampolgársága szerintitől eltérő tagállamban, és ha a családja az elhunyt származási tagállamában maradt.

6. cikk

Amennyiben az elhunyt tartózkodási helye harmadik államban volt, ez a szabály garantálja a közösségi illetőségű örökösök és hitelezők igazságszolgáltatáshoz jutását, ha valamely vagyontárgy jelenléte miatt a helyzet szoros kapcsolatokat mutat egy tagállammal.

9. cikk

Az öröklési jogi helyzet és a tényleges helyzet közötti szoros kapcsolatok a vagyontárgy elhelyezkedése szerinti tagállam bíróságainak rendkívüli joghatóságát teszik szükségessé, ha ez utóbbi tagállam joga előírja bíróságainak beavatkozását. Ez a joghatóság azonban szigorúan a vagyonátruházás dologi jogi vonatkozásaira korlátozódik.

4.3. III. fejezet: Alkalmazandó jog

16. cikk

Egységes rendszer

A konzultációk nyilvánvalóvá tették az úgynevezett „kettéválasztó” rendszer hátrányait, amelyben az ingó vagyon öröklésére az elhunyt lakóhelyének joga vonatkozik, az ingatlanvagyon öröklésére pedig annak az államnak a joga, amelyben ez a vagyon található. A rendszer több hagyatéki vagyont hoz létre, melyek mindegyikére eltérő jog vonatkozik, amely eltérő módon határozza meg az örökösöket és örökrészüket, valamint a hagyatékok felosztását és átadását. A rendelet által választott egységes rendszer lehetővé teszi, hogy a hagyatékok egyetlen jog hatálya alá tartozzon, és ezzel elkerülhetők ezek a hátrányok. Az egységes rendszer az örökösök számára azt is lehetővé teszi, hogy javainak az örökösök közötti felosztását – e javak elhelyezkedésétől függetlenül – igazságosan tervezze meg.

Az illetőségi tényező: az elhunyt utolsó szokásos tartózkodási helyének joga

Az állampolgárság szerinti jog helyett a rendelet azért ezt a jogot köti ki, mert megegyezik az elhunyt érdekeltségi központjával, és gyakran azzal a hellyel, ahol vagyonának többsége található. Az említett illetőség kedvezőbb a szokásos tartózkodási hely szerinti tagállamba való beilleszkedés szempontjából, és elkerüli az olyan személyekkel szembeni hátrányos megkülönböztetést, akiknek ott található a lakóhelye, de nem rendelkeznek állampolgársággal. A szokásos tartózkodási hely így került a több tagállamot érintő kollíziós szabályokba és minden korszerű jogi aktusba, konkrétan az egyezménybe.

17. cikk

Valamennyi tagállami jogrendszer ismer az elhunyt hozzátartozói megélhetésének biztosítására szánt mechanizmusokat, és különösen a kötelesrészeire vonatkozó mechanizmusokat. Mindazonáltal azon örökösök, akik olyan tagállam állampolgárai, amelyben az élők közötti ajándékozás nem vonható vissza, megerősíthetik annak érvényességét oly módon, hogy saját nemzeti jogukat választják az öröklésükre irányadó jogként. A rendelet egyik legfontosabb célkitűzése az említett mechanizmusok tiszteletben tartásának biztosítása. Az örökösök számára a jogválasztás lehetővé tételével kompromisszumot kellett találni az említett választás előnyei, mint például a jogbiztonság és az öröklés könnyebb tervezése, valamint az elhunyt hozzátartozói, különösen a túlélő házastárs és gyermekek jogos érdekeinek védelme között. Ezért a rendelet az örökösök számára csak az állampolgársága szerinti jog választását teszi lehetővé, és ezt a tartózkodási hely jogának alkalmazását eredményező általános szabállyal összefüggésben kell értékelni. Ez a választás lehetővé teszi az Unióban biztosított szabad mozgással élő, de származási

országával szoros kapcsolatok megőrzésére törekvő örökhagyó számára, hogy örökhagyása révén megőrizze ezeket a kulturális összeköttetéseket. Ezt a megoldást az Európai Parlament is javasolta.

Más választások kizárása: A rendelet elvetette azt a lehetőséget, hogy az öröklésre alkalmazandó jogként az örökhagyó házassági vagyoni jogi rendszerére alkalmazandó jogot lehessen választani. Egy ilyen rendelkezés több választást tett volna lehetővé, amennyiben a házassági vagyoni jogi rendszerek esetén a házastársak az alkalmazandó jog megválasztásában nagyobb fokú rugalmassággal rendelkeznek. Ez ütközött volna a fent említett célkitűzésekkel.

18. cikk

Elengedhetetlenül fontos előírni az egyes tagállamokban használt öröklési szerződésekre és közös végrendeletekre alkalmazandó jogra vonatkozó szabályokat, például annak érdekében, hogy meg lehessen szervezni egy vállalkozás átruházását, és házaspárok esetén lehetővé lehessen tenni, hogy a túlélő házastárs részesülhessen a közös vagyonban.

21. cikk

Ennek a cikknek többek között az a célja, hogy figyelembe vegye a *common law*-t alkalmazó jogrendszerek sajátosságait, mint például Angliáét, ahol az örökösökre nem szállnak át közvetlenül az elhunyt jogai annak elhalálózásakor, hanem a hagyatékot a bíró által megbízott és ellenőrzött vagyonkezelő kezeli.

22. cikk

Gazdasági, családi vagy társadalmi rendeltetésük miatt bizonyos ingatlanokra, vállalkozásokra vagy más vagyontételekre különös öröklési rendszer vonatkozik az elhelyezkedésük szerinti tagállamban, amit tiszteletben kell tartani. Ilyen különös rendszert irányoznak elő például a családi mezőgazdasági üzemekre. Ez a kivétel – az e rendelet általános célkitűzésével való összeegyeztethetőség további fenntartása érdekében – szigorú értelmezést tesz szükségessé. Különösen nem vonatkozik a „kettéválasztó” rendszerre, illetve a kötelelésre.

27. cikk

A közrendre csak kivételes jelleggel lehet hivatkozni. Az elhunyt hozzátartozói jogos érdekeinek védelmével kapcsolatos jogszabályok közötti eltérés nem indokolhatja annak alkalmazását. Ez összeegyeztethetetlen lenne azzal a célkitűzéssel, hogy a hagyatéki javak egészére egységes jogszabály alkalmazását kell biztosítani.

4.4. IV. fejezet: Elismerés és végrehajtás

Ennek a fejezetnek a rendelkezései a 44/2001/EK rendelet megfelelő szabályain alapulnak. Előírják minden határozat és perbeli egyezség elismerését annak érdekében, hogy öröklési ügyekben megvalósuljon a kölcsönös bizalom elvén alapuló kölcsönös elismerés elve. Az elismerés elmaradásának indokait tehát a szükséges minimumra korlátozták.

4.5. V. fejezet: Közokiratok

A közokiratok öröklési ügyekben tapasztalható gyakorlati jelentőségére való tekintettel ennek a rendeletnek – a közokiratok végrehajthatóságának lehetővé tétele érdekében – biztosítania

kell azok elismerését. Ez az elismerés azt jelenti, hogy a nyilvántartásba vett okirat tartalma és az abban foglalt tények tekintetében ezek a közokiratok ugyanolyan teljes bizonyító erővel rendelkeznek, mint a nemzeti közokiratok, illetve ugyanolyan jogcímen, mint származási országukban vélelmezni kell azok hitelességét, valamint az e rendeletben megállapított határokon belül végre kell azokat hajtani.

4.6. VI. fejezet: Európai öröklési tanúsítvány

A nemzetközi öröklés gyors rendezésének lehetővé tétele érdekében ez a rendelet európai öröklési tanúsítványt vezet be. Unión belüli alkalmazásának megkönnyítése érdekében egységes tanúsítványmintát kell bevezetni, és ki kell jelölni azt a hatóságot, amely a kiállítására nemzetközi joghatósággal rendelkezik. Az alapvető joghatósági szabályokkal való összhang megköveteli, hogy ez ugyanaz a bíróság legyen, mint amely az örökség rendezésében joghatósággal rendelkezik.

Ez a tanúsítvány nem helyettesíti az egyes tagállamokban meglévő tanúsítványokat. A hatáskörrel rendelkező hatóság tagállamában az örökös minőség igazolására, valamint a hagyatéki vagyonkezelő vagy végrehajtó hatásköreinek megállapítására tehát a belső eljárás az irányadó.

Javaslat:

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

az öröklési ügyekre irányadó joghatóságról, alkalmazandó jogról, az öröklési ügyekben hozott határozatok és közokiratok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az európai öröklési tanúsítvány bevezetéséről

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 61. cikke c) pontjára, valamint 67. cikke (5) bekezdésének második francia bekezdésére,

tekintettel a Bizottság javaslatára¹³,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére¹⁴,

a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően,

mivel:

- (1) A Közösség célul tűzte ki, hogy fenntartja és fejleszti a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséget. E térség fokozatos létrehozása érdekében a Közösség – a belső piac megfelelő működéséhez szükséges mértékben – intézkedéseket fogad el a határon átnyúló hatású polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködéssel kapcsolatban.
- (2) A Szerződés 65. cikkének b) pontja szerint ezen intézkedéseknek többek között a tagállamokban alkalmazandó kollíziós, illetve joghatóságra vonatkozó szabályok összeegyeztethetőségének előmozdítására kell irányulniuk.
- (3) Az Európai Tanács 1999. október 15-én és 16-án Tamperében tartott ülésén – a polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés sarokköveként – jóváhagyta az igazságügyi hatóságok ítéletei és egyéb határozatai kölcsönös elismerésének elvét, továbbá felkérte a Tanácsot és a Bizottságot, hogy fogadjanak el intézkedési programot ennek az elvnek a végrehajtására.
- (4) 2000. november 30-án a Tanács elfogadta a polgári és kereskedelmi ügyekben hozott határozatok kölcsönös elismerése elvének megvalósítására irányuló intézkedések programtervezetét¹⁵. A program ismerteti mindazokat a kollíziós szabályok harmonizációjára vonatkozó intézkedéseket, amelyek célja a határozatok kölcsönös elismerésének elősegítése. A program előíranyozza az öröklésre és a végrendeletekre

¹³ HL C [...], [...], [...] o.

¹⁴ HL C [...], [...], [...] o.

¹⁵ HL C 12., 2001.1.15., 1. o.

vonatkozó jogi aktus kidolgozását, amely kérdést kizártak a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet¹⁶ hatálya alól.

- (5) A 2004. november 4-én és 5-én Brüsszelben ülésző Európai Tanács új programot fogadott el, „Hágai program: a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének erősítése az Európai Unióban”¹⁷ címmel. Ez a program hangsúlyozza, hogy 2011-ig az öröklési jogra vonatkozó olyan jogi aktust kell elfogadni, amely foglalkozik többek között a jogszabályok közötti kollízió, a joghatóság, az e területen hozott határozatok kölcsönös elismerése és végrehajtása, az európai öröklési tanúsítvány, valamint egy olyan mechanizmus kérdésével, amelynek révén pontosan megismerhető, hogy valamely, az Európai Unióban letelepedett személy hagyott-e végakaratot vagy végrendeletet.
- (6) Elő kell segíteni a belső piac megfelelő működését azáltal, hogy megszüntetik azoknak a személyeknek a szabad mozgása előtti akadályokat, akik számára jelenleg nehézséget jelent a nemzetközi örökkléssel összefüggő jogaik érvényesítése. Az európai igazságszolgáltatási térségben a polgároknak képesnek kell lenniük öröklésük előzetes megszervezésére. A törvényes és végrendeleti örökösök, illetve hagyományosok, az elhunyttal kapcsolatban álló más személyek, valamint a hagyatéki hitelezők jogait hatékonyan kell biztosítani.
- (7) E célkitűzések megvalósítása érdekében ennek a rendeletnek egybe kell gyűjtenie a joghatósággal, az alkalmazandó joggal, az e területen hozott határozatok és közokiratok elismerésével és végrehajtásával, valamint az európai öröklési tanúsítvánnyal kapcsolatos rendelkezéseket.
- (8) E rendelet hatályának ki kell terjednie a haláleset miatti öröklés keretében felmerülő valamennyi polgári jogi kérdésre, azaz a haláleset miatti vagyonátruházás minden formájára, legyen szó akár – végrendeleti formában vagy öröklési szerződés formájában tett – szándékos átruházásról, akár olyan, haláleset miatti tulajdonjog átruházásról, amely jogszabályból következik.
- (9) Az ajándékozás érvényessége és hatásai a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról (Róma I.) szóló, 2008. június 17-i 593/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet¹⁸ hatálya alá tartoznak. Következésképp ezeket – az örökléstől eltérő módon létrehozott vagy átruházott jogokhoz és javakhoz hasonlóan – ki kell zárni e rendelet hatálya alól. Mindazonáltal az e rendelet alkalmazásában meghatározott öröklési jognak pontosan meg kell határozni, hogy ez az ajándékozás vagy más formájú, azonnali dologi jogi hatállyal bíró, élők közötti rendelkezés – az öröklési jog értelmében – az örökrészek kiszámításakor helyt adhat-e osztályra bocsátási, levonási vagy hozzászámítási kötelezettségnek.
- (10) Míg ennek a rendeletnek ki kell terjednie az öröklésre alkalmazandó jogban előírtak szerinti tárgyi vagy immateriális vagyona vonatkozó dologi jog megszerzésének módjára, a tagállamok nemzeti jogában esetlegesen létező dologi jogok elvileg a *lex rei sitae* által szabályozott tételes listája („*numerus clausus*”) a nemzeti kollíziós

¹⁶ HL L 12., 2001.1.16., 1. o.

¹⁷ HL C 53., 2005.3.3., 1. o.

¹⁸ HL C 177., 2008.7.4., 6. o.

szabályok hatálya alá tartozik. E jogok nyilvánossága, különösen az ingatlan-nyilvántartás működése, valamint az e nyilvántartásba való bejegyzés vagy a bejegyzés elmulasztásának – szintén a helyi jogszabályok által szabályozott – hatásait ugyancsak ki kell zárni.

- (11) Annak érdekében, hogy figyelembe lehessen venni az öröklés tagállami szabályozásának eltérő módjait, e rendeletnek meg kell határoznia a tágabb értelemben vett bíróságok joghatóságát, így a nem igazságügyi hatóságok joghatóságát is, ha azok igazságszolgáltatási feladatot látnak el, különösen hatáskör-átruházás útján.
- (12) Tekintettel az európai polgárok növekvő mobilitására, továbbá az igazságszolgáltatás Európai Unión belüli megfelelő igazgatásának elősegítése, valamint az öröklés és a joghatóságot gyakorló tagállam közötti tényleges kapcsolat biztosítása érdekében ennek a rendeletnek a hagyaték egészére elő kell írnia az elhunyt utolsó szokásos tartózkodási helye szerinti tagállam bíróságainak joghatóságát. Ugyanezen okok miatt ennek a rendeletnek – kivételes módon és bizonyos feltételek mellett – lehetővé kell tennie a joghatósággal rendelkező bíróság számára, hogy az ügyet ahhoz a bírósághoz utalja, amelynek az állampolgárságával az elhunyt rendelkezett, ha ez a bíróság alkalmasabb az ügy tárgyalására.
- (13) A kölcsönös elismerés elősegítése érdekében ezentúl nem kell a nemzeti jog joghatóságra vonatkozó szabályaihoz való visszautalást mérlegelni. Ebben a rendeletben tehát helyénvaló meghatározni azokat az eseteket, amelyekben tagállami bíróság kiegészítő joghatóságot gyakorolhat.
- (14) Az öröklés rendezésében joghatósággal rendelkező bíróságok szerintitől eltérő tagállamban élő törvényes és végrendeleti örökösök, illetve hagyományosok életének megkönnyítése érdekében a rendeletnek fel kell jogosítania őket arra, hogy – a szokásos tartózkodási helyük jogszabályaiban előírt formában, adott esetben ennek az államnak a bíróságai előtt – az öröklés elfogadására vagy az arról való lemondásra vonatkozó nyilatkozatokat tehessenek.
- (15) Az öröklési jogi helyzet és a tényleges jogi helyzet közötti szoros kapcsolatból az következik, hogy a rendeletnek elő kell írnia a vagyon elhelyezkedése szerinti tagállam bíróságainak rendkívüli joghatóságát, ha ennek a tagállamnak a joga megköveteli bíróságainak közbeavatkozását az adott vagyon átruházásával és annak a nyilvános ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzésével kapcsolatos dologi jog hatálya alá tartozó intézkedések meghozatala érdekében.
- (16) Az igazságszolgáltatás harmonikus működése megköveteli annak elkerülését, hogy két tagállamban egymással összeegyeztethetetlen határozatokat hozzanak. E célból ennek a rendeletnek a 44/2001/EK rendeleten alapuló általános eljárásjogi szabályokat kell előírnia.
- (17) Annak érdekében, hogy a polgárok teljes jogbiztonságban élvezhessék a belső piac nyújtotta előnyöket, ennek a rendeletnek lehetővé kell lennie számukra, hogy előzetesen megismerjék az öröklésükre alkalmazandó jogot. Harmonizált kollíziós szabályokat kell bevezetni annak elkerülésére, hogy a tagállamokban ellentétes határozatokat hozzanak. A főszabálynak biztosítania kell, hogy a hagyatékra olyan kiszámítható jog legyen irányadó, amellyel szoros kapcsolatokat mutat. A jogbiztonságra való törekvés – a hagyaték felosztásából adódó nehézségek elkerülése

érdekében – megköveteli, hogy ez a jog jellegüktől vagy elhelyezkedésüktől függetlenül kiterjedjen a hagyatéki javak összességére.

- (18) E rendeletnek javítania kell a polgárok számára öröklésük előzetes megszervezésének lehetőségét, lehetővé téve számukra az alkalmazandó jog megválasztását. Ezt a választást a törvényes és a végrendeleti örökösök, illetve hagyományosok jogos elvárásainak tiszteletben tartása érdekében szigorúan kell szabályozni.
- (19) A rendelet hatálya nem terjed ki a végintézkedések alaki érvényességére. Azon tagállamok esetében, amelyek ratifikálták a végrendeleti intézkedések szabályaival kapcsolatos kollíziókról szóló, 1961. október 5-i hágai egyezményt, alkalmazási körükön belül annak rendelkezései irányadók.
- (20) Az egyik tagállamban megszerzett öröklési jogok elismerésének elősegítése érdekében a kollíziós szabálynak az öröklési szerződések érvényességét kell előnyben részesítenie, alternatív kapcsoló elvek figyelembevételével. Harmadik személyek jogos elvárásait védeni kell.
- (21) E rendelet általános célkitűzésével összeegyeztethető mértékben, valamint az öröklési jog alapján szerzett dologi jog átruházásának elősegítése érdekében ez a rendelet nem akadályozhatja a javak elhelyezkedése szerint irányadó jog bizonyos, tételesen felsorolt kógens szabályainak alkalmazását.
- (22) Gazdasági, családi vagy társadalmi rendeltetésük miatt bizonyos ingatlanokra, vállalkozásokra vagy más vagyonkategóriákra külön öröklési rendszer vonatkozik az elhelyezkedésük szerinti tagállamban. E rendeletnek tiszteletben kell tartania ezt a külön rendszert. Ez az öröklési jog alóli kivétel azonban szigorú értelmezést tesz szükségessé annak érdekében, hogy összeegyeztethető maradjon e rendelet általános célkitűzésével. A kivétel különösen nem vonatkozik olyan kollíziós szabályra, amely az ingatlanokat az ingókra és a kötelesrésze vonatkozótól eltérő jogszabály alapján szabályozza.
- (23) Előfordulhat, hogy azok az eltérések, amelyek egyrészt a nyugvó hagyatéki állam általi követelhetőségének jogára vonatkozó nemzeti megoldások, és másrészt az olyan helyzet kezelése között állnak fenn, amelyben egy vagy több személy elhalálzásának sorrendje nem ismert, egymásnak ellentmondó eredményekhez vezetnek, vagy épp ellenkezőleg, nem vezetnek megoldásra. E rendeletnek következetes eredményt kell előírnia, a tagállamok anyagi jogának tiszteletben tartása mellett.
- (24) Kivételes körülmények között közérdekű megfontolások alapján a tagállami bíróságok számára lehetővé kell tenni a külföldi jog figyelmen kívül hagyását, ha valamely konkrét esetben annak alkalmazása ellentétes lenne az eljáró bíróság országának közrendjével. A bíróságok a közrendre vonatkozó kivételt azonban nem alkalmazhatják másik tagállam jogának figyelmen kívül hagyására, illetve másik tagállamban hozott határozat, ott kiállított közokirat, létrejött perbeli egyezség vagy európai öröklési tanúsítvány elismerésének vagy végrehajtásának elutasítására, ha az ellentétes az Európai Unió Alapjogi Chartával, különösen annak 21. cikkével, amely a megkülönböztetés bármely formáját tiltja.
- (25) E rendelet általános célkitűzésének fényében, amely a tagállamokban a haláleset miatti öröklés tárgyában hozott határozatok kölcsönös elismerése, a rendeletnek a határozatok elismerésére és végrehajtására vonatkozó, a 44/2001/EK rendeleten

alapuló szabályokat kell előírnia, amelyeket adott esetben e rendelet tárgyának különleges követelményeihez kell igazítani.

- (26) Az örökléssel kapcsolatos kérdések eltérő tagállami rendezési módjainak figyelembevétele érdekében e rendeletnek biztosítania kell a közokiratok elismerését és végrehajtását. A közokiratok azonban elismerésük tekintetében nem hasonlíthatók a bírósági határozatokhoz. A közokiratok elismerése azt jelenti, hogy az okirat tartalmát illetően ugyanolyan bizonyító erővel és ugyanolyan hatásokkal bírnak, mint származási országukban, és vonatkozik rájuk az érvényesség véelme, amely megtámadás esetén megszűnhet. Az érvényesség így az eredeti eljárás helye szerinti tagállam bírósága előtt mindig megtámadható, az adott tagállam által meghatározott eljárási feltételek mellett.
- (27) Az Európai Unióban a nemzetközi öröklés felgyorsított, hozzáférhető és hatékony rendezése a törvényes örökös, a végrendeleti örökös, a hagyományos, a végrendeleti végrehajtó, illetve a vagyonkezelő számára azzal jár, hogy a hagyatéki javak elhelyezkedése szerinti tagállamokban könnyen és peren kívül igazolhatják minőségüket. A szóban forgó igazolás Európai Unión belüli alkalmazásának elősegítése érdekében ennek a rendeletnek egységes európai öröklésitanúsítvány-mintát kell bevezetnie, továbbá ki kell jelölnie a kiadására hatáskörrel rendelkező hatóságot. A szubszidiaritás elvének tiszteletben tartása érdekében ez a tanúsítvány nem válhatja fel a tagállamok belső eljárásait. A rendeletnek részletesen szabályoznia kell az említett eljárásokkal való átfedést.
- (28) A tagállamok által vállalt nemzetközi kötelezettségek indokolják, hogy ez a rendelet ne érintse azokat a nemzetközi egyezményeket, amelyeknek egy vagy több tagállam részes fele a rendelet elfogadásának időpontjában. A rendelet általános célkitűzéseivel való összhang azonban megköveteli, hogy a rendelet elsőbbséget élvezzen a tagállamok között az egyezményekkel szemben.
- (29) E rendelet alkalmazásának elősegítése érdekében a tagállamok számára indokolt olyan kötelezettséget előírni, hogy a 2001. május 28-i 2001/470/EK tanácsi határozattal¹⁹ létrehozott polgári és kereskedelmi ügyekben illetékes Európai Igazságügyi Hálózat útján közöljenek bizonyos információkat az öröklési jogukkal kapcsolatban.
- (30) Helyénvaló meghozni azokat az intézkedéseket, amelyek ennek a rendeletnek a Bizottságra ruházott végrehajtási hatáskörök gyakorlására vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 1999. június 28-i 1999/468/EK tanácsi határozattal²⁰ összhangban történő végrehajtásához szükségesek.
- (31) A Bizottságot különösen arra kell feljogosítani, hogy az e rendeletben előírt formanyomtatványok bármely módosítását az 1999/468/EK határozat 3. cikkében előírt eljárásnak megfelelően fogadja el.
- (32) Ha az alkalmazandó jog meghatározására az „állampolgárság” fogalma szolgál, indokolt lenne figyelembe venni, hogy bizonyos tagállamok, amelyeknek a jogrendszere a *common law*-n alapul, öröklési ügyekben nem az „állampolgárság”, hanem a „lakóhely” fogalmát használják egyenértékű illetőségi kritériumként.

¹⁹ HL L 174., 2001.6.27., 25. o.

²⁰ HL L 184., 1999.7.17., 23. o.

- (33) Mivel e rendelet célkitűzéseit – azaz a személyek szabad mozgását, az európai polgárok nemzetközi összefüggésekkel rendelkező örökléseinek előzetes megszervezését, a törvényes és végrendeleti örökösök, illetve hagyományosok, valamint az elhunytához kapcsolódó más személyek, továbbá a hagyatéki hitelezők jogainak biztosítását – a tagállamok nem tudják kielégítő módon megvalósítani, és következésképp azok – a rendelet terjedelme és hatásai miatt – közösségi szinten jobban megvalósíthatók, a Közösség a Szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően intézkedéseket hozhat. Az említett cikkben foglaltak szerinti arányosság elvének megfelelően ez a rendelet nem lépi túl a célkitűzéseinek megvalósításához szükséges mértéket.
- (34) Ez a rendelet tiszteletben tartja az alapvető jogokat, és elismeri az Európai Unió Alapjogi Chartájában foglalt elveket, különös tekintettel annak 21. cikkére, amely tilt minden megkülönböztetést, így a nem, faj, szín, etnikai vagy társadalmi származás, genetikai tulajdonság, nyelv, vallás vagy meggyőződés, politikai vagy más vélemény, nemzeti kisebbséghez tartozás, vagyoni helyzet, születés, fogyatékoság, kor vagy szexuális irányultság alapján történő megkülönböztetést. A tagállamok bíróságainak e jogok és elvek tiszteletben tartásával kell alkalmazni ezt a rendeletet.
- (35) Az Egyesült Királyság és Írország helyzetéről szóló, az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt jegyzőkönyv 1. és 2. cikkének megfelelően az [Egyesült Királyság és Írország jelezte azon szándékát, hogy részt kíván venni ennek a rendeletnek az elfogadásában és alkalmazásában]/[az említett jegyzőkönyv 4. cikkének sérelme nélkül az Egyesült Királyság és Írország nem vesz részt ennek a rendeletnek az elfogadásában, továbbá ez a rendelet nem köti őket, és nem kötelesek ezt alkalmazni].
- (36) A Dánia helyzetéről szóló, az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt jegyzőkönyv 1. és 2. cikkének megfelelően Dánia nem vesz részt ennek a rendeletnek az elfogadásában, tehát ez a rendelet nem köti, és nem köteles ezt alkalmazni.

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. fejezet

Hatály és fogalom meghatározások

1. cikk

Hatály

1. Ezt a rendeletet a haláleset miatti öröklésre kell alkalmazni. Nem alkalmazandó különösen adó-, vám- és közigazgatási ügyekre.
2. E rendelet alkalmazásában „tagállam”: valamennyi tagállam Dánia [, az Egyesült Királyság és Írország] kivételével.
3. E rendeletet hatálya nem terjed ki a következőkre:

- (a) a természetes személyek helyzete, valamint a családi kapcsolatok és a hasonló hatásokkal bíró kapcsolatok;
- (b) a természetes személyek jog- és cselekvőképessége, a 19. cikk (2) bekezdésének c) és d) pontjának sérelme nélkül;
- (c) valamely természetes személy eltűnése, távolléte és vélelmezett halála;
- (d) házassági vagyoni joggal és a házasságéval hasonló joghatásúnak tekintett kapcsolatokra alkalmazandó vagyoni közösségi rendszerrel kapcsolatos kérdések;
- (e) a tartási kötelezettségek;
- (f) a haláleset miatti örökléstől eltérő módon létrehozott vagy átruházott jogok és javak, mint például az ajándékok, több személy közös tulajdona, amely visszazárhat a túlélő személyre, a nyugdíjrendszerek, a biztosítási szerződések és a hasonló megállapodások, a 19. cikk (2) bekezdésének j) pontjának sérelme nélkül;
- (g) a társasági jog területéhez tartozó kérdések, mint például a gazdasági társaságok, egyesületek és olyan jogi személyek létesítő okiratában vagy alapszabályában foglalt záradékok, amelyek tagjaik halálakor rögzítik az üzletrészek sorsát;
- (h) gazdasági társaságok, egyesületek és jogi személyek felszámolása, megszűnése és fúziója;
- (i) célvagyon (trust) alapítása, működtetése és felszámolása;
- (j) valamely vagyontárgyra vonatkozó dologi jogok természete, valamint e jogok nyilvánossága.

2. cikk *Fogalommeghatározások*

E rendelet alkalmazásában:

- (a) „haláleset miatti öröklés”: a tulajdonjog haláleset miatti átszállásának valamennyi formája; akár végrendelet vagy öröklési szerződés formájában megvalósuló szándékos átruházásként, akár a törvény erejénél fogva haláleset miatt kerül arra sor;
- (b) „bírósg”: a tagállamok bármely igazságügyi hatósága vagy bármely hatáskörrel rendelkező hatósága, amely öröklés ügyében igazságszolgáltatási feladatot lát el. Bírósgnak minősülnek azok az egyéb hatóságok, amelyek a rájuk ruházott hatósági jogkörök alapján olyan feladatokat látnak el, amelyek e rendelet szerint a bírósgok joghatósága alá tartoznak;

- (c) „öröklési szerződés”: olyan megállapodás, amely ellenszolgáltatás fejében vagy anélkül a megállapodásban részes egy vagy több személy jövőbeli öröklése során jogokat biztosít, módosít vagy von vissza;
- (d) „közös végrendelet”: két vagy több személy által harmadik személy javára, és/vagy kölcsönösen egymás javára tett, azonos jogi aktusba foglalt végrendelet;
- (e) az „eredeti eljárás helye szerinti tagállam”: az a tagállam, amelyben az esettől függően a határozatot meghozták, a perbeli egyezséget jóváhagyták vagy megkötötték, illetve a közokiratot létrehozták;
- (f) „megkeresett tagállam”: az a tagállam, ahol a határozatot, perbeli egyezséget vagy közokiratot el kell ismerni vagy végre kell hajtani;
- (g) „határozat”: öröklési ügyben valamely tagállam bírósága által hozott határozat, elnevezésére való tekintet nélkül, mint például határozat, ítélet, végzés vagy végrehajtási intézkedés, valamint az eljárási költségek hivatalvezető általi meghatározása;
- (h) „közokirat”: az alaki követelményeknek megfelelően közokiratként kiállított vagy bejegyzett okirat, amelynek:
- hitelessége a közokirat aláírására és tartalmára vonatkozik, és
 - hitelességét valamely hatóság vagy az eredeti eljárás helye szerinti tagállam által erre feljogosított bármely más szerv állapította meg;
- (i) „európai öröklési tanúsítvány”: az e rendelet VI. fejezetének alkalmazásában joghatósággal rendelkező bíróság által kiállított tanúsítvány.

II. fejezet

Joghatóság

3. cikk *Bíróságok*

E fejezet rendelkezései valamennyi tagállami bíróságra alkalmazandók, nem igazságügyi hatóságokra azonban csak szükséges esetben kell azokat alkalmazni.

4. cikk *Általános joghatóság*

E rendelet rendelkezéseire is figyelemmel, az öröklés tárgyában történő határozathozatalra annak a tagállamnak a bíróságai rendelkeznek joghatósággal, amelynek a területén az elhunyt szokásos tartózkodási helye volt elhalálozásának időpontjában.

5. cikk

Áttétel az ügy tárgyalására alkalmasabb bírósághoz

1. Amennyiben valamely tagállam jogát az elhunyt választotta meg öröklésének a 17. cikk szerinti szabályozására, a 4. cikknek megfelelően megkeresett bíróság – az egyik fél kérelmére, és amennyiben úgy ítéli meg, hogy annak a tagállamnak a bíróságai, amelynek a jogát választották, alkalmasabbak az öröklés tárgyában történő határozathozatalra – felfüggesztheti a határozathozatalt, és felkérheti a feleket arra, hogy ennek a tagállamnak a bíróságai elé terjesszenek kérelmet.
2. A 4. cikk szerint joghatósággal rendelkező bíróság határidőt állapít meg, amelyen belül az (1) bekezdésnek megfelelően annak a tagállamnak a bíróságait kell megkeresni, amelynek a jogát választották. Amennyiben a bíróságokat nem keresik meg az adott határidőn belül, a megkeresett bíróság folytatja a joghatóság gyakorlását.
3. Annak a tagállamnak a bíróságai, amelynek a jogát választották, a (2) bekezdés szerinti megkeresésük időpontjától számított legfeljebb nyolc héten belül joghatósággal rendelkezőnek nyilvánítják magukat. Ebben az esetben az elsőként megkeresett bíróság haladéktalanul megállapítja joghatóságának hiányát. Ellenkező esetben az elsőként megkeresett bíróság folytatja a joghatóság gyakorlását.

6. cikk

Fennmaradó joghatóság

Amennyiben az elhunyt szokásos tartózkodási helye elhalálozásának időpontjában nem valamely tagállamban található, az egyik tagállam bíróságai mégis joghatósággal rendelkeznek azon tény alapján, hogy a hagyatéki javak az adott tagállamban találhatóak, és

- (a) az elhunyt előző szokásos tartózkodási helye az említett tagállamban volt, amennyiben ez a tartózkodási hely nem a bíróság megkeresésénél öt évvel régebben szűnt meg; vagy ennek hiányában
- (b) az elhunyt elhalálozásának időpontjában ennek a tagállamnak az állampolgárságával rendelkezett; vagy ennek hiányában
- (c) valamely törvényes vagy végrendeleti örökös, illetve hagyományos szokásos tartózkodási helye az említett tagállamban van; vagy ennek hiányában
- (d) a kérelem kizárólag ezekre a javakra vonatkozik.

7. cikk

Viszontkereset

Az a bíróság, amely előtt a 4., az 5. vagy a 6. cikk értelmében az eljárás folyik, szintén joghatósággal rendelkezik a viszontkereset vizsgálatára, amennyiben az ennek a rendeletnek a hatálya alá tartozik.

8. cikk

Joghatóság az öröklés elfogadása vagy az arról való lemondás esetén

A törvényes vagy a végrendeleti örökös, illetve hagyományos szokásos tartózkodási helye szerinti tagállam bíróságai szintén joghatósággal rendelkeznek az örökség vagy hagyaték elfogadására vagy az arról való lemondásra vonatkozó nyilatkozatok, illetve olyan nyilatkozat átvételére, amelynek célja a törvényes vagy a végrendeleti örökös, illetve hagyományos felelősségének korlátozása, ha ezeket a nyilatkozatokat bíróság előtt kell megtenni.

9. cikk

Valamely vagyontárgy elhelyezkedése szerint joghatósággal rendelkező bíróságok joghatósága

Amennyiben valamely vagyontárgy elhelyezkedése szerinti tagállam joga előírja a bíróságainak közbeavatkozását az adott vagyontárgy átruházásával, közzétételi nyilvántartásba való felvételével vagy áthelyezésével kapcsolatos dologi jogok területét érintő intézkedések meghozatalában, az adott tagállam bíróságai joghatósággal rendelkeznek a kérdéses intézkedések meghozatalára.

10. cikk

Bíróság megkeresése

E fejezet alkalmazásában valamely bíróság megkeresettnek tekintendő:

- (a) az eljárást megindító irat, illetve azzal egyenértékű irat bírósághoz történő benyújtásának időpontjában, feltéve, hogy a felperes ezt követően nem mulasztja el az irat alperesnek történő kézbesítése érdekében számára előírt intézkedések megtételét, vagy
- (b) ha az iratot a bírósághoz történő benyújtást megelőzően kell kézbesíteni, abban az időpontban, amikor azt a kézbesítéssel megbízott hatóság megkapja, feltéve, hogy a felperes ezt követően nem mulasztja el az irat bírósághoz történő benyújtása érdekében számára előírt intézkedések megtételét.

11. cikk

A joghatóság vizsgálata

Az a tagállami bíróság, amelyhez olyan keresettel fordulnak, amelyre e rendelet értelmében nem rendelkezik joghatósággal, hivatalból megállapítja joghatóságának hiányát.

12. cikk

Az elfogadhatóság vizsgálata

1. Amennyiben az az alperes, akinek a szokásos tartózkodási helye a kereset megindítása szerinti tagállamtól eltérő állam területén van, nem jelenik meg, a joghatósággal rendelkező bíróság mindaddig köteles felfüggeszteni a határozathozatalt, amíg nem nyer megállapítást, hogy az alperes a védelméről történő gondoskodáshoz megfelelő időben kézhez vehette az eljárást megindító iratot vagy

azzal egyenértékű iratot, illetve valamennyi szükséges intézkedést megtettek ennek érdekében.

2. Az (1) bekezdés rendelkezései helyett a tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről szóló, 2007. november 13-i 1393/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet²¹ 19. cikkét kell alkalmazni, ha az eljárást megindító iratot, illetve azzal egyenértékű iratot az említett rendelet alapján egyik tagállamból a másikba kellett továbbítani.
3. Amennyiben az 1393/2007/EK rendelet rendelkezései nem alkalmazhatók, a bírósági és bíróságon kívüli iratoknak polgári és kereskedelmi ügyekben külföldön történő kézbesítéséről szóló, 1965. november 15-i hágai egyezmény 15. cikkét kell alkalmazni, amennyiben az eljárást megindító iratot, illetve azzal egyenértékű iratot az említett egyezmény alapján külföldön kellett továbbítani.

13. cikk *Perfüggőség*

1. Amennyiben azonos felek között, azonos tárgyban és ugyanazon jogalap alapján különböző tagállamok bíróságaihoz nyújtottak be keresetet, a később megkeresett bíróság az elsőként megkeresett bíróság joghatóságának megállapításáig hivatalból felfüggeszti a határozathozatalt.
2. Amennyiben az elsőként megkeresett bíróság joghatóságát állapítják meg, a később megkeresett bíróság ennek javára megállapítja saját joghatóságának hiányát.

14. cikk *Összefüggő keresetek*

1. Amennyiben összefüggő eljárások különböző tagállamok bíróságai előtt vannak folyamatban, a később megkeresett bíróság felfüggesztheti az eljárást.
2. Amennyiben ezen eljárások első fokon vannak folyamatban, minden később megkeresett bíróság valamely fél kérelmére joghatóságának hiányát is megállapíthatja, amennyiben az említett peres eljárásokra az elsőként megkeresett bíróság rendelkezik joghatósággal, és joga az eljárások egyesítését lehetővé teszi.
3. E cikk alkalmazásában a keresetek akkor tekintendők összefüggőnek, ha olyan szoros kapcsolat áll fenn közöttük, hogy az elkülönített eljárásokban hozott, egymásnak ellentmondó határozatok elkerülése végett célszerű azokat együttesen tárgyalni és róluk együtt határozni.

²¹ HL L 324., 2007.12.10., 79. o.

15. cikk
Ideiglenes intézkedések, beleértve a biztosítási intézkedéseket

Valamely tagállam bíróságainál a tagállam joga alapján rendelkezésre álló ideiglenes intézkedések, beleértve a biztosítási intézkedéseket is, még akkor is kérelmezhetőek, ha e rendelet alapján az ügy érdemére más tagállam bírósága rendelkezik joghatósággal.

III. fejezet

Alkalmazandó jog

16. cikk
Általános szabály

Amennyiben e rendelet másként nem rendelkezik, az öröklés egészére alkalmazandó jog annak az államnak a joga, amelyben az elhunyt szokásos tartózkodási helye volt elhalálkozásának időpontjában.

17. cikk
Választási szabadság

1. Egy adott személy az öröklésének egészére irányadó jogként választhatja annak az államnak a jogát, amelyben állampolgársággal rendelkezik.
2. Az öröklésre alkalmazandó jog kijelölésének határozottnak kell lennie, és a végintézkedés formájában tett nyilatkozatba kell foglalni.
3. Az említett kijelölésre vonatkozó hozzájárulás meglétére és tartalmi érvényességére a kijelölt jog az irányadó.
4. Az alkalmazandó jog kijelölésének a kijelölő személy általi módosításának, illetve visszavonásának formailag eleget kell tennie a végintézkedés módosítási, illetve visszavonási feltételeinek.

18. cikk
Öröklési szerződések

1. Egy személy utáni öröklésre vonatkozó szerződésre az a jog az irányadó, amely e rendelet értelmében a megállapodás megkötésének napján alkalmazandó lett volna ennek a személynek a haláleset miatti öröklésére. Amennyiben e jog szerint a szerződés érvénytelen, érvényességét mégis elismerik, ha az e rendelet értelmében az öröklésre az elhalálkozás időpontjában alkalmazandó jog szerint érvényes. A szerződésre ekkor ez a jog az irányadó.
2. Több személy utáni öröklésre vonatkozó szerződés érdemben csak akkor érvényes, ha az érvényességet elismeri az a jog, amely a 16. cikk alkalmazásában haláleset miatti örökléssel érintett személyek egyike utáni öröklésre alkalmazandó lett volna a

megállapodás megkötésének napján. Amennyiben a szerződés e személyek egyike utáni öröklésre alkalmazandó jog alapján érvényes, ezt a jogot kell alkalmazni. Amennyiben a szerződés e személyek közül több személy utáni öröklésre alkalmazandó jog alapján érvényes, a szerződésre az a jog az irányadó, amellyel a legszorosabb kapcsolatokat mutatja.

3. A felek a megállapodásukra irányadó jogként kijelölhetik azt a jogot, amelyet az örökléssel érintett személy vagy személyek egyike választhatott volna a 17. cikk értelmében.
4. Az e cikkben előírt jog alkalmazása nem sérti egyetlen olyan személy jogait sem, aki nem részese a szerződésnek, és aki a 16. és a 17. cikkben kijelölt jog értelmében kikötési joggal vagy más olyan joggal rendelkezik, amelytől nem foszthatja meg az a személy, akinek az öröklése érintett.

19. cikk

Az alkalmazandó jog hatálya

1. Az öröklésre a III. fejezetben kijelölt jog az irányadó az öröklés megnyílásától kezdve a hagyaték jogosultaknak történő végleges átruházásáig.
2. Ez a jog az irányadó többek között a következőkre:
 - (a) az öröklés megnyílásának okai, időpontja és helye;
 - (b) a törvényes és a végrendeleti örökösök, illetve hagyományosok jogosultsága, beleértve a túlélő házastárs öröklési jogait, e személyek örökrészének meghatározását, az elhunyt által rájuk rótt terheket, valamint az elhalálozás miatti öröklésre vonatkozó egyéb jogokat;
 - (c) az öröklési jogképesség;
 - (d) az örökgyási vagy öröklési jogképesség hiányának különös okai;
 - (e) az öröklésből való kitagadás és az öröklésre érdemtelenység;
 - (f) az örökséget alkotó javak és jogok törvényes és végrendeleti örökösökre, illetve hagyományosokra való átruházása, beleértve az örökség vagy a hagyaték elfogadásának, illetve az azokról történő lemondásnak a feltételeit és a hatásait is;
 - (g) a törvényes örökösök, a végrendeleti örökösök, a hagyományosok, és más hagyatéki vagyonkezelők hatásköre, különösen a javak értékesítése, a hitelezők kifizetése;
 - (h) a hagyatéki tartozások címén fennálló felelősség;
 - (i) az örökség szabad rendelkezés alá eső része, a kötelekrészek, valamint a végintézkedési szabadságra vonatkozó egyéb korlátozások, beleértve az öröklésből igazságügyi hatóság vagy más hatóság által az elhunyt közeli hozzátartozói javára átadott örökrészeket;

- (j) az ajándékok osztályrabocsátása és levonása, valamint ezek figyelembevétele az örökrészek kiszámításakor;
- (k) a végintézkedés érvényessége és értelmezése, módosítása és visszavonása, az alaki érvényességétől eltekintve;
- (l) a hagyatéki osztály.

20. cikk

Az elfogadás, illetve a lemondás alaki érvényessége

A 19. cikk sérelme nélkül, az örökség vagy hagyaték elfogadása, illetve az arról való lemondás, illetve a törvényes vagy a végrendeleti örökös, illetve hagyományos felelősségének korlátozására tett nyilatkozat is érvényes, ha tiszteletben tartja annak az államnak a jogát, amelyben az adott törvényes vagy végrendeleti örökös, illetve hagyományos szokásos tartózkodási helye található.

21. cikk

Valamely vagyontárgy elhelyezkedése szerinti jog alkalmazása

1. Az öröklésre alkalmazandó jog nem akadályozza a vagyontárgy elhelyezkedése szerinti állam jogának alkalmazását, amennyiben az örökség vagy hagyaték elfogadása vagy az arról való lemondás esetén az öröklésre alkalmazandó jog által előírtakhoz képest további alaki követelményeket ír elő.
2. Az öröklésre alkalmazandó jog nem jelent akadályt a vagyontárgy elhelyezkedése szerinti tagállam jogának alkalmazása előtt,
 - (a) amennyiben a hagyatéki vagytonkezelést és a hagyaték átadását vagytonkezelő vagy végrendeleti végrehajtó e tagállam hatósága általi feljogosításához köti. Az öröklésre alkalmazandó jog az irányadó az olyan személyek meghatározására, mint a törvényes és a végrendeleti örökösök, a hagyományosok, a végrendeleti végrehajtók vagy a vagytonkezelők, akik feljogosíthatók a hagyaték kezelésére és átadására;
 - (b) amennyiben az örökség jogutódoknak történő végleges átruházását az örökösödési adók előzetes megfizetéséhez köti.

22. cikk

Különleges öröklési rendszerek

Az e rendelet alapján alkalmazandó jog nem érinti azokat a különleges öröklési rendszereket, amelyeket bizonyos ingatlanokra, vállalkozásokra vagy más, különleges vagytonkategóriákra az elhelyezkedésük szerinti tagállam joga gazdasági, családi vagy társadalmi rendeltetésük miatt előír, amennyiben e jog szerint – az öröklésre irányadó jogra való tekintet nélkül – a szóban forgó rendszert kell alkalmazni.

23. cikk

Ugyanazon eseményben életüket veszített személyek

Amennyiben két vagy több olyan személy, aki utáni öröklésre különböző jogok az irányadóak, olyan körülmények között halálozik el, amelyek nem teszik lehetővé elhalálozásuk sorrendjének meghatározását, és amennyiben e jogok összeegyeztethetetlen rendelkezésekkel szabályozzák, vagy egyáltalán nem szabályozzák ezt a helyzetet, a másik vagy a többi személy utáni öröklésben e személyek egyikét sem illetik meg jogok.

24. cikk

Nyugvó hagyaték

Amennyiben az e rendelet értelmében alkalmazandó jog szerint sem törvényes örökös, illetve végintézkedésben megállapított végrendeleti örökös, illetve hagyományos, sem öröklésre jogosult természetes személy nincs, az így meghatározott jog alkalmazása nem akadályozza, hogy valamely tagállam, illetve az említett tagállam által kijelölt intézmény jogosult legyen a területén található hagyatéki javak lefoglalására.

25. cikk

Egyetemes alkalmazás

Az e rendelet szerint meghatározott jogot akkor is alkalmazni kell, ha e jog nem valamely tagállam joga.

26. cikk

Vissza- és továbbutalás

Valamely állam jogának az e rendelet szerinti alkalmazása az érintett államban a nemzetközi magánjogi szabályokon kívüli hatályos jogi szabályok alkalmazását jelenti.

27. cikk

Közrend

1. Az e rendelet által kijelölt jog valamely rendelkezésének alkalmazása csak akkor tagadható meg, ha az alkalmazás összeegyeztethetetlen az eljáró bíróság országának közrendjével.
2. Az e rendelet által kijelölt jog valamely rendelkezésének alkalmazása különösen nem tekinthető az eljáró bíróság országának közrendjével ellentétesnek kizárólag azon az alapon, hogy a kötelelésre vonatkozó feltételei eltérőek az eljáró bíróság országában hatályban lévőtől.

28. cikk

Egynél több jogrendszerrel rendelkező államok

1. Ha egy állam több olyan területi egységből áll, amelyek mindegyike saját jogszabályokkal rendelkezik a haláleset miatti öröklés tekintetében, úgy az egyes

területi egységeket államként kell kezelni az e rendelet alapján alkalmazandó jog megállapítása céljából.

2. Az olyan tagállam, ahol a különböző területi egységek saját jogszabályokkal rendelkeznek az öröklés tekintetében, nem köteles e rendeletet alkalmazni a kizárólag az ilyen egységek joga között felmerülő kollízióra.

IV. fejezet

Elismerés és végrehajtás

29. cikk

Határozatok elismerése

Az e rendelet alapján hozott határozatokat külön eljárás alkalmazásának szükségessége nélkül elismerik a többi tagállamban.

Az az érdekelt fél, aki valamely jogvita tárgyává határozat elismerését teszi, a 44/2001/EK 38–56. cikkében szabályozott eljárásnak megfelelően kérelmezheti annak megállapítását, hogy a határozat elismerhető. Amennyiben valamely tagállam bíróságán folyó eljárás kimenetele az elismeréssel kapcsolatos kérdéstől függ, az említett bíróság joghatósággal rendelkezik e kérdés eldöntésére.

30. cikk

Az elismerés megtagadásának indokai

Meghozott határozat az alábbi esetekben nem ismerhető el:

- (a) ha az elismerés nyilvánvalóan ellentétes a megkeresett tagállam közrendjével, és a közrendi kritérium a joghatóságra vonatkozó szabályokra nem alkalmazható;
- (b) ha a határozatot az alperes távollétében hozták, amennyiben az eljárást megindító iratot vagy azzal egyenértékű iratot nem kézbesítették az alperes részére megfelelő időben ahhoz, hogy védelméről gondoskodhasson, kivéve, ha az alperes elmulasztotta a határozatot megtámadó eljárás kezdeményezését, annak ellenére, hogy lehetősége lett volna rá;
- (c) ha összeegyeztethetetlen az azonos felek közötti jogvitában abban a tagállamban hozott határozattal, amelyben az elismerést kérik;
- (d) ha összeegyeztethetetlen más tagállamban vagy harmadik államban azonos felek között, azonos tárgyban folytatott és azonos jogalaptól származó eljárásban hozott korábbi határozattal, feltéve, hogy a korábbi határozat a megkeresett tagállamban az elismerés feltételeinek megfelel.

31. cikk
Érdemi felülvizsgálat hiánya

A külföldi határozat érdemben semmilyen körülmények között sem vizsgálható felül.

32. cikk
Határozathozatal felfüggesztése

Annak a tagállamnak a bírósága, amely előtt a másik tagállamban hozott határozat elismerését kérik, felfüggesztheti az eljárást, amennyiben a határozat ellen rendes jogorvoslatra vonatkozó kérelmet nyújtottak be.

33. cikk
Határozatok végrehajthatósága

Valamely tagállamban hozott és ebben az államban végrehajtható határozatot és perbeli egyezségeket más tagállamban a 44/2001/EK rendelet 38–56. és 58. cikkének megfelelően kell végrehajtani.

V. fejezet

Közokiratok

34. cikk
Közokiratok elismerése

A valamely tagállamban az alaki követelményeknek megfelelően kiállított közokiratokat más tagállamokban el kell ismerni, kivéve ha ezen okiratok érvényességét az eredeti eljárás helye szerinti tagállamban előírt eljárásoknak megfelelően megtámadják, és feltéve, ha a szóban forgó elismerés nem ellentétes a megkeresett tagállam közrendjével.

35. cikk
A közokiratok végrehajthatósága

Az alaki követelményeknek megfelelően elkészített vagy közokiratként nyilvántartásba vett és valamely tagállam területén végrehajtható okiratot más tagállamok területén végrehajthatónak kell nyilvánítani a 44/2001/EK rendelet 38–57. cikkében szabályozott eljárásnak megfelelően. Az a bíróság, amely előtt az említett rendelet 43. vagy 44. cikke alapján jogorvoslatot nyújtottak be, a végrehajthatóság megállapítását kizárólag abban az esetben utasítja el vagy vonja vissza, ha az okirat végrehajtása a megkeresett tagállam közrendjével nyilvánvalóan ütközne, illetve abban az esetben, ha az okirat érvényességének megtámadása a közokirat származási tagállamának valamelyik bírósága előtt folyamatban van.

VI. fejezet

Európai öröklési tanúsítvány

36. cikk

Európai öröklési tanúsítvány létrehozása

1. Ez a rendelet bevezeti az európai öröklési tanúsítványt, amely a törvényes örökösi, a végrendeleti örökösi, illetve hagyományos minőség, valamint a végrendeleti végrehajtók vagy vagyonkezelő harmadik személyek hatásköreinek igazolását jelenti. A tanúsítványt az e cikk értelmében joghatósággal rendelkező hatóság állítja ki az e rendelet III. fejezete értelmében az öröklésre alkalmazandó joggal összhangban.
2. Az európai öröklési tanúsítvány alkalmazása nem kötelező. A tanúsítvány nem helyettesíti a belső eljárásokat. A tanúsítványt azonban abban a tagállamban is el kell ismerni, amelynek a hatóságai azt e fejezet értelmében kiállították.

37. cikk

Joghatóság a tanúsítvány kiállítására esetén

1. A tanúsítványt bármely olyan személy kérelmére kiállítják, aki köteles igazolni törvényes örökösi, végrendeleti örökösi, illetve hagyományos minőségét, valamint végrendeleti végrehajtók vagy vagyonkezelő harmadik személyek hatásköreivel rendelkezik.
2. A tanúsítványt annak a tagállamnak a joghatósággal rendelkező bírósága állítja ki, amelynek a bíróságai a 4., az 5. és a 6. cikk értelmében joghatósággal rendelkeznek.

38. cikk

A kérelem tartalma

1. Az öröklési tanúsítványt kérelmező személy megadja a következő információkat, amennyiben azok a birtokában vannak:
 - (a) az elhunyttra vonatkozó információk: családi név, utónév (utónevek), nem, családi állapot, állampolgárság, amennyiben rendelkezésre áll, személyi száma, utolsó szokásos tartózkodási helyének címe, elhalálzásának időpontja és helye;
 - (b) a kérelmezőre vonatkozó információk: családi név, utónév (utónevek), nem, állampolgárság, amennyiben rendelkezésre áll, személyi száma, címe, az elhunyttal fennálló rokonsági fok vagy sógorsági minősége;
 - (c) azok a ténybeli és jogi elemek, amelyek alátámasztják öröklési jogát és/vagy a hagyaték kezelését és/vagy a hagyatéki végrehajtást illető jogát. Amennyiben tudomása van végintézkedésről, e rendelkezés másolatát mellékelnie kell a kérelemhez;

- (d) más törvényes örökösök vagy végrendeleti örökösök, illetve hagyományosok helyébe lép-e, és amennyiben igen, elhalálozásuk vagy bármely egyéb esemény bizonyítása, amely megakadályozta őket abban, hogy jelentkezzenek az örökségért;
 - (e) az elhunyt házassági vagyoni jogi szerződést kötött-e ki; amennyiben igen, kérelméhez mellékelnie kell a házassági vagyoni jogi szerződés másolatát;
 - (f) tudomása van-e az öröklési jogokkal kapcsolatos megtámadás létezéséről.
2. A kérelmezőnek hiteles okiratok segítségével kell bizonyítania a szolgáltatott információk pontosságát. Amennyiben ezek az okiratok nem, vagy csak aránytalan nehézségek árán mutathatók be, más bizonyítási eszközök elfogadottak.
 3. A joghatósággal rendelkező bíróság meghozza a megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy meggyőződjön a megtett nyilatkozatok hitelességéről. Amennyiben belső joga lehetővé teszi, a bíróság megköveteli, hogy ezeket a nyilatkozatokat eskü alatt tegyék meg.

39. cikk
Részleges tanúsítvány

Részleges tanúsítvány a következők igazolására kérelmezhető:

- (a) az egyes törvényes örökösök vagy végrendeleti örökösök, illetve hagyományosok jogai, valamint az őket megillető örökrész;
- (b) adott dologi hagyomány átruházása, amennyiben azt az öröklésre alkalmazandó jog elismeri;
- (c) a hagyaték kezelése.

40. cikk
A tanúsítvány kiállítása

1. A tanúsítvány kiállítására csak akkor kerül sor, ha a joghatósággal rendelkező bíróság megalapozottnak tekinti a kérelem alapjaként ismertetett tényeket. A joghatósággal rendelkező bíróság haladéktalanul kiállítja a tanúsítványt.
2. A joghatósággal rendelkező bíróság hivatalból haladéktalanul elvégzetteti – a kérelmező nyilatkozataitól, a kérelmező által benyújtott okirattól és egyéb bizonyítási eszköztől függően – szükséges vizsgálatokat, továbbá felkutatja a megfelelőnek tűnő további bizonyítékokat.
3. E fejezet alkalmazásában a tagállamok hozzáférést biztosítanak a többi tagállam joghatósággal rendelkező bíróságai számára többek között az anyakönyvi nyilvántartásokhoz, az elhunyt családjának hagyatékával vagy házassági vagyoni jogi rendszerével kapcsolatos okiratokat és tényeket közlétező nyilvántartásokhoz, valamint az ingatlan-nyilvántartásokhoz.

4. A kibocsátó bíróság beidézheti az érdekelt személyeket és az esetleges vagyonekezelőket, illetve végrehajtókat, és közzétehet információkat annak érdekében, hogy felhívja az örökségre esetlegesen jogosult más személyeket jogaik érvényesítésére.

41. cikk

A tanúsítvány tartalma

1. Az európai öröklési tanúsítvány kiállítása a II. mellékletben szereplő tanúsítványminta segítségével történik.
2. Az európai öröklési tanúsítvány a következő bejegyzéseket tartalmazza:
 - (a) a kibocsátó bíróság, azok a ténybeli és jogi elemek, amelyek esetén a bíróság a tanúsítvány kiállítására joghatósággal rendelkezőnek ítéli magát, valamint a kibocsátás időpontja;
 - (b) az elhunyttra vonatkozó információk: családi név, utónevek, nem, családi állapot, állampolgárság, amennyiben rendelkezésre áll, az elhunyt személyi száma, utolsó szokásos tartózkodási helyének címe, elhalálozásának időpontja és helye;
 - (c) az elhunyt által esetlegesen kikötött házassági vagyoni jogi szerződések;
 - (d) az örökségre e rendelet értelmében alkalmazandó jog, valamint azok a ténybeli és jogi körülmények, amelyek alapján azt meghatározták;
 - (e) azok a ténybeli és jogi elemek, amelyekből a törvényes örökösök, a végrendeleti örökösök, a hagyományosok, a végrendeleti végrehajtók, illetve a vagyonekezelő harmadik személyek jogai és/vagy hatáskörei következnek; törvényes és/vagy végrendeleti és/vagy az öröklési szerződésekből következő öröklés;
 - (f) a kérelmezőre vonatkozó információk: családi név, utónevek, nem, állampolgárság, amennyiben rendelkezésre áll: a kérelmező személyi száma, címe, az elhunyttal fennálló rokonsági foka vagy sógorsági minősége;
 - (g) adott esetben az egyes örökösöknél az örökség elfogadásának természetére vonatkozó bejegyzés;
 - (h) több örökös esetén az egyes örökösöket megillető örökrész, valamint adott esetben valamely adott örököst megillető javak vagy jogok felsorolása;
 - (i) a végrendeleti örökösöket, illetve hagyományosokat az öröklésre alkalmazandó jog értelmében megillető javak felsorolása;
 - (j) az örökös jogának a III. fejezetnek megfelelően és/vagy a végrendeletben vagy az öröklési szerződésben foglalt rendelkezéseknek megfelelően az öröklésre alkalmazandó jog szerinti korlátozásai;

- (k) azoknak a cselekedeteknek a felsorolása, amelyeket az örökös, a végrendeleti végrehajtó és/vagy a vagyongazdálkodó az öröklésre alkalmazandó jog szerint a hagyatéki javakkal tehet.

42. cikk

Az európai öröklési tanúsítvány hatásai

1. Az európai öröklési tanúsítványt valamennyi tagállamban a törvény erejénél fogva elismerik, amennyiben bizonyítja a törvényes örökösök és a végrendeleti örökösök, illetve hagyományosok minőségét, a végrendeleti végrehajtók, illetve a vagyongazdálkodó harmadik személyek hatásköreit.
2. A tanúsítvány tartalma érvényességi időtartama alatt vélelmezhetően minden tagállamban megfelel a valóságnak. Vélelmezhető, hogy a tanúsítványban törvényes örökösként, végrendeleti örökösként, hagyományosként, végrendeleti végrehajtóként, illetve vagyongazdálkodóként megjelölt személy a tanúsítványban feltüntetett öröklési jog, illetve vagyongazdálkodói hatáskör jogosultja, és hogy az abban feltüntetettektől eltérő feltételek és korlátozások nem állnak fenn.
3. Bármely olyan személy, aki kifizeti vagy átadja a javakat az ilyen cselekedetek végrehajtására a tanúsítvány alapján felhatalmazott jogosultnak, mentességben részesül, kivéve, ha tudomása van arról, hogy a tanúsítvány tartalma nem felel meg a valóságnak.
4. Bármely olyan személy, aki megszerezte annak a jogosultnak a hagyatéki javait, akit a tanúsítványhoz mellékelt jegyzék alapján hatalmaztak fel a javakról való rendelkezésre, úgy tekintendő, hogy azokat olyan személytől szerezte meg, aki azokról rendelkezhet, kivéve, ha tudomása van arról, hogy a tanúsítvány tartalma nem felel meg a valóságnak.
5. A tanúsítvány érvényes jogcímet képez az örökségszerzésnek a javak elhelyezkedése szerinti tagállam nyilvántartásaiba való átírásához, illetve bejegyzéséhez. Az átírás annak a tagállamnak a joga által megállapított szabályok szerint történik, amelynek felügyelete alatt a nyilvántartást vezetik, és az adott jogban előírt hatásokat eredményezi.

43. cikk

Az európai öröklési tanúsítvány helyesbítése, felfüggesztése vagy megsemmisítése

1. A tanúsítvány eredeti példányát a kibocsátó bíróság őrzi, amely a kérelmező, illetve bármely, jogos érdeklő személy számára egy vagy több hiteles másolatot állít ki.
2. A kiállított hiteles másolatok korlátozott ideig, három hónapig idézik elő a 42. cikkben meghatározott hatásokat. E határidő lejártá után a tanúsítvány jogosultjainak vagy más érdekelt személyeknek – öröklési jogaik érvényesítése érdekében – újabb hiteles másolatot kell kérelmezniük a kibocsátó bíróságtól.
3. A tanúsítvány egy érdekelt fél kibocsátó bírósághoz intézett kérelmére, vagy az említett hatóság hivatalos kérelmére a következőkre ad lehetőséget:

- (a) tárgyi tévedés esetén a helyesbítésére;
 - (b) a tanúsítvány valóságnak való megfelelésének kifogásolása esetén a hatásainak felfüggesztésére vonatkozó széljegyzetre;
 - (c) amennyiben megállapítást nyer, hogy az európai öröklési tanúsítvány nem felel meg a valóságnak, a megsemmisítésére.
4. A kibocsátó bíróság a tanúsítvány eredeti példányán széljegyzetként tünteti fel annak helyesbítését, hatásainak felfüggesztését, illetve megsemmisítését, és erről értesíti a kérelmező(ke)t.

44. cikk
Jogorvoslati lehetőségek

Minden tagállam biztosítja a tanúsítvány kiállításáról, felfüggesztéséről vagy visszavonásáról, illetve ezek megtagadásáról szóló határozat elleni jogorvoslati lehetőségeket.

VII. fejezet

Általános és záró rendelkezések

45. cikk
A hatályos nemzetközi egyezményekkel fennálló kapcsolatok

1. Ez a rendelet nem érinti azoknak a kétoldalú vagy többoldalú egyezményeknek az alkalmazását, amelyeknek e rendelet elfogadásakor egy vagy több tagállam részes fele, és amelyek – a Szerződés 307. cikke szerinti tagállami kötelezettségek sérelme nélkül – az e rendelet által szabályozott kérdésekre vonatkoznak.
2. Az (1) bekezdés ellenére a tagállamok között ez a rendelet elsőbbséget élvez azokkal az egyezményekkel szemben, amelyek az e rendelet által szabályozott kérdésekre vonatkoznak, és amelyeknek a tagállamok részes felei.

46. cikk
Nyilvánosságra hozott információk

A tagállamok a polgári és kereskedelmi ügyekben illetékes Európai Igazságügyi Hálózat keretében ismertetik az öröklési jogra vonatkozó nemzeti jogszabályokat és eljárásokat, valamint a vonatkozó jogszabályszövegeket azok nyilvánosságra hozatala érdekében. A tagállamok e rendelkezések minden későbbi módosítását közlik.

47. cikk

A formanyomtatványok módosítása

A 38. és a 41. cikkben előírt formanyomtatványok bármely módosításának elfogadására a 48. cikk (2) bekezdésében említett tanácsadó bizottsági eljárásnak megfelelően kerül sor.

48. cikk

A bizottság

1. A Bizottságot a 44/2001/EK rendelet 75. cikkével létrehozott bizottság segíti.
2. Az e bekezdésre történő hivatkozás esetén az 1999/468/EK határozat 3. és 7. cikkét kell alkalmazni, az említett határozat 8. cikkében foglalt rendelkezések betartása mellett.

49. cikk

Felülvizsgálati záradék

A Bizottság legkésőbb [...]ig az e rendelet alkalmazásával kapcsolatos jelentést terjeszt az Európai Parlament, a Tanács, valamint az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság elé. Ezt a jelentést adott esetben kiigazítási javaslatok kísérik.

50. cikk

Átmeneti rendelkezések

1. Ezt a rendeletet a rendelet alkalmazási időpontját követően elhunyt személyek utáni öröklésre kell alkalmazni.
2. Amennyiben az elhunyt e rendelet alkalmazási időpontja előtt kijelölte az öröklésére alkalmazandó jogot, ez a kijelölés tekintendő érvényesnek, amennyiben eleget tesz a 17. cikkben meghatározott feltételeknek.
3. Amennyiben az öröklési szerződés felei a rendelet alkalmazási időpontja előtt kijelölték az említett szerződésre alkalmazandó jogot, ez a kijelölés tekintendő érvényesnek, amennyiben eleget tesz a 18. cikkben megállapított feltételeknek.

51. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet [a hatálybalépése után egy évvel]-tól/-től kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó a tagállamokban az Európai Közösséget létrehozó szerződésnek megfelelően.

Kelt Brüsszelben, ...

*Az Európai Parlament részéről
az elnök*

*A Tanács részéről
az elnök*

**HITELES MÁSZLAT
a főtitkár nevében**

**Jordi AYET PUIGARNAU
Hivatalvezető**

I. MELLÉKLET: A RENDELET 38. CIKKÉBEN EMLÍTETT KÉRELEM

EURÓPAI ÖRÖKLÉSI TANÚSÍTVÁNY IRÁNTI KÉRELEM

(Az öröklésről szóló ... európai parlamenti és tanácsi rendelet²² 36. és azt követő cikkei)

1. Tagállam

BE BG CZ DE EE [IE] EL ES FR IT CY LV LT LU HU MT
 NL AT PL PT RO SI SK FI SE [UK]

2. Az elhunyt adatai

2.1. Családi név:

2.2. Utónév (utónevek):

2.3. Nem:

2.4. Családi állapot:

2.5. Állampolgárság:

2.6. Személyi szám*:

2.7. Elhalálozás napja:

2.8. Elhalálozás helye:

Utolsó szokásos tartózkodási helyének címe:

2.9. Utcanév és házsám / postafiók:

2.10. Település és postai irányítószám:

²² HL L [...].

2.11. Ország:

3. A kérelmező adatai

3.1. Családi név:

3.2. Utónév (utónevek):

3.3. Nem:

3.4. Állampolgárság:

3.5. Személyi szám*:

3.6. Utcanév és házsám / postafiók:

3.7. Település és postai irányítószám:

3.8. Tel.:

3.9. E-mail cím:

3.10. Az elhunytal fennálló rokonság foka vagy sógorság minősége*:

*amennyiben alkalmazható

4. Kiegészítő információk:

4.1. Az öröklési jogot igazoló ténybeli vagy jogi elemek:

4.2. A hagyatéki végrehajtás és/vagy a hagyaték kezelésének jogát igazoló ténybeli vagy jogi elemek:

4.3. Az elhunyt tett-e végintézkedést? igen nem

Igenlő válasz esetén kérjük, csatolja a végintézkedéseket.*

4.4. Az elhunyt kikötött-e házassági vagyoni jogi szerződést? igen nem

Igenlő válasz esetén kérjük, csatolja a házassági vagyoni jogi szerződést.*

4.5. Ön másik törvényes örökös vagy végrendeleti örökös, illetve hagyományos helyébe lép-e? igen nem

Igenlő válasz esetén kérjük, csatolja e személyek elhalálzásának bizonyítékát vagy annak az eseménynek a bizonyítékát, amely megakadályozza, hogy az örökségért jelentkezzenek.*

4.6. Van-e tudomása az öröklési jogok megtámadásáról? igen nem

Igenlő válasz esetén kérjük, adjon információkat a megtámadásról.*

4.7. Kérjük, mellékelteként csatolja az elhunyt valamennyi kapcsolatának felsorolását, megadva családi nevüket, utónevüket (utóneveiket), az elhunythoz fűződő kapcsolatuk természetét, születési idejüket, állampolgárságukat és címüket.

*Amennyiben lehetséges, kérjük, közokiratokat vagy azok hiteles másolatát nyújtsa be.

Felelősségem tudatában kijelentem, hogy ezeket az információkat legjobb tudomásom szerint adtam meg.*

Kelt:

Aláírás:

*38. cikk (3) bekezdés, amennyiben a nyilatkozattétel eskü alatt történik.

**II. MELLÉKLET: A 41. CIKKBEN EMLÍTETT EURÓPAI ÖRÖKLÉSI
TANÚSÍTVÁNY**

EURÓPAI ÖRÖKLÉSI TANÚSÍTVÁNY

(Az öröklésről szóló ... európai parlamenti és tanácsi rendelet²³ 41. cikke)

1. A kibocsátó bíróság tagállama

BE BG CZ DE EE [IE] EL ES FR IT CY LV LT LU HU MT
 NL AT PL PT RO SI SK FI SE [UK]

2. A bíróságra vonatkozó információk

2.1. A rendelet következő cikke értelmében joghatósággal rendelkező bíróság:

4. cikk 5. cikk 6. cikk

2.2. Kapcsolattartó személy:

2.3. Cím:

3. Az elhunyt adatai

3.1. Családi név:

3.2. Utónév (utónevek):

3.3. Nem:

²³ HL L [...].

3.4. Családi állapot:

3.5. Állampolgárság:

3.6. Személyi szám*:

3.7. Elhalálozás napja:

3.8. Elhalálozás helye:

Utolsó szokásos tartózkodási helyének címe:

3.9. Utcanév és házszám / postafiók:

3.10. Település és postai irányítószám:

3.11. Ország:

3.12. Házassági vagyoni szerződések:

3.13. Az öröklésre alkalmazandó jog:

4. A kérelmező adatai

4.1. Családi név:

4.2. Utónév (utónevek):

4.3. Nem:

4.4. Állampolgárság:

4.5. Személyi szám*:

4.6. Utcanév és házszám / postafiók:

4.7. Település és postai irányítószám:

4.8. Tel.:

4.9. E-mail cím:

4.10. Az elhunyttal fennálló rokonság vagy sógorság minősége*:

*amennyiben alkalmazható

5. A törvényes örökös minőség bizonyítása

5.1. Ez a dokumentum szolgáltatja a törvényes örökös minőség bizonyítékát igen nem

5.2. A törvényes örökösök felsorolása:*

Családi név	Utónév (utónevek)	Születési idő	Örökrész	Korlátozások

*Szükség esetén kérjük, csatoljon pótlapot.

5.3. Az öröklés elfogadása adott esetben feltételhez (pl. *cum viribus* felelősséghez) kötött-e?
igen nem

Amennyiben igen, külön lapon határozza meg pontosan a feltétel természetét és hatásait.

5.4. Valamely adott törvényes örököst megillető jog(ok), illetve javak felsorolása:*

Családi név	Utónév (utónevek)	A jog(ok), illetve javak pontos meghatározása

*Szükség esetén kérjük, csatoljon pótlapot.

6. A végrendeleti örökösi, illetve hagyományosi minőség bizonyítása

6.1. Ez a dokumentum szolgáltatja a végrendeleti örökösi, illetve hagyományosi minőség bizonyítékát igen nem

6.2. A végrendeleti örökösök, illetve hagyományosok felsorolása:*

Családi név	Utónév (utónevek)	Születési idő	A végintézkedés alapján az örököst megillető jog(ok), illetve javak

*Szükség esetén kérjük, csatoljon pótlapot.

7. Vagyonkezelői és/vagy végrehajtói minőség bizonyítása

7.1. Ez a dokumentum szolgáltatja a vagyonkezelői minőség bizonyítékát igen nem

7.2. Ez a dokumentum szolgáltatja a végrehajtói minőség bizonyítékát igen nem

7.3. Kérjük, határozza meg pontosan a vagyonkezelői és/vagy végrehajtói jogok természetét, e jogok jogalapját, valamint azoknak a cselekedeteknek az indikatív felsorolását, amelyeket jogai alapján végrehajthat: